

Inleiding

In 1995 werden de loodsen aan de De Wittenstraat tegen over de De Wittenkade, evenzijde, gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Vanaf de Gouden Eeuw was er langs de Kostverlorenvaart allerhande industrie ontstaan. Aanvankelijk als antwoord op de forse investeringen in Zaanstad in industrie op windkracht, van houtzagerijen tot olieperserijen. Amsterdam beantwoordde de concurrentie met tientallen molens aan de rand van de stad. De Kostverlorenvaart, die aanvankelijk alleen diende voor afwatering van de weilanden en groententuinbouw net buiten de stad, werd verbreed en uitgediept voor scheepvaart. De molens werden na de uitvinding van de stoomkracht door stoommachines vervangen en weer later door dieselmotoren. Nadat veel industrie verhuisde naar locaties naar nieuw gegraven havens in West verpauperden de gebouwen en loodsen. Met de komst van de stadsdelen werd werk gemaakt om als antwoord op de toenmalige woningnood deze gebieden te transformeren naar woongebieden. In Westerpark verrees zo nieuwbouw op de Witteneiland, aan de overkant aan het verlengde van de Castkade, en weer vijf jaar later Meander in het verlengde van De Wittenkade. Aan de andere kant van de buurt werden woningen gebouwd op het voormalige Gemeentelijke Waterleidingbedrijf. In 10 jaar vond een ware bouwexplosie plaats. Daardoor konden bewoners die ruimer wilden gaan wonen in de buurt blijven wonen.

Een groep bewoners aan de De Wittenkade, die elkaar goed kenden, werden in dit proces gevolgd. Een deel verhuisde “naar de overkant”, een deel bleef achter. Hoe keken zij toen tegen hun keuzes en de gevolgen daarvan aan. Twee bewoners, Frits Wilcke en Wemmie de Leeuw, interviewden hen en legden dat op video vast. Onlangs doken die oude opnamen weer op. Boeiend om te zien dat we nu weer een fase verder zijn. De kwaliteit van de opnamen hebben de tand des tijds niet goed doorstaan, maar met wat knip en plakwerk zijn het mooie tijdsbeelden.

Voor de manifestatie (T)huis in de Staats, van Kerk&Buurt en de Nassaukerk, zijn de opnamen tot een kortere film gemonteerd en zijn de teksten uitgewerkt¹ om terug te lezen om de gebrekkige geluidskwaliteit enigszins te compenseren.

Aan de lezer zelf is het om conclusies te trekken over de voelbare slinger des tijds, is de weemoed van tante Rietje naar haar jeugd vergelijkbaar met de herinneringen van de geportretteerden nu? En hoe lezen we dit tegen de achtergrond van een nieuwe ontworpen woningmarkt waarbij zonder strategie maar als gevolg van die ontworpen woningmarkt mensen de buurt uit verhuizen en nieuw - koopkrachtig - publiek binnen trekt. Misschien tijd voor een nieuwe film?

Dick Jansen, 3 oktober 2021

Figuur 1 links oud, rechts nieuw

Figuur 2 De Nassaukerk aan de kop van "Het Witteneiland".

Figuur 3 De oude loodsen, met uitzicht op enkel portacabins van de Bouwvaria

Figuur 4 De bedrijvenstrook voor en na sloop.

Figuur 5 Het "witte huis", de enige – volledig houten - woning in dit gebied, is behouden, maar wel ruim vijftig meter opgeschoven om ruimte te maken voor de nieuwbouw

Inhoud

Interviews met

Tante Rietje	7
Ad en Ingrid	8
Francisco	10
Hokon en Greetje	11
Wouter	12
Charlotte en Tanimara	14
Tante Til	16
Maarten	17

Tante Rietje

'Ik ben hier geboren en getogen. En als meissie zijnde waren we met een stelletje jongens: deden we priktollen en pinkelen. Ik lag hier bij op straat als meissie zijnde, te pinkelen, nou ja, dan had je grootste gein. En dan kloven, priktollen, met de jongens. Dat was gewoon

normaal. Nou, en op een gegeven moment zag je een paard aan komen en daar zat oom agent op. Dat was toentertijd zo. Nou, dan had je de grootste gein. Maar je kon gewoon blijven zitten, blijven liggen, op straat, want hij ging toch wel om je heen. Er waren geen auto's. Kijk, de tijd gaat natuurlijk vooruit, da's logisch, maar die gezellige tijd, die krijg je toch niet terug.

'Je had om de hoek [Groen van Prinstererstraat, dj] allemaal winkels. Ik kan ze allemaal op een rijtje opnoemen, dat zal ik maar niet doen. Vanaf de hoek: Bakker Janus, melkboer Van Zalingen, Grotius banketbakker, zo gaat het maar door, en dan ben je nog maar bij de Van Beuningenstraat op de hoek.

'En je kon je deur open laten staan, dan kwam je terug met je pakkie boter en kaas en melk, maar dan stond je deur nog net zo open als dat je weggegaan was.

'Vroeger kon je de mensen om je heen, nu is dat allemaal anders. En eh,'s avonds voor de deur zat je met het hele spul te kaarten en dergelijke. Dat hebben we verleden jaar ook nog wel gedaan hoor en de jaren daarvoor, met hiernaast, maar ja, dat gaat over, op die manier. Ze gaan liever naar het kastje kijken dan dat ze zich met elkaar bemoeien. Want je kan nu een week ziek liggen zonder dat ze weten dat ze weten dat je er nog bent.

'Als die yuppen er komen, dan benne we helemaal, nou ja, hoe zal ik het zeggen: die hebben geen gezelligheid. Want die kopen die woningen en die houden niet van gezelligheid, die zijn helemaal op hun eigen.

Ingrid en Ad

Ingrid: 'Het was eigenlijk heel plezierig daar (ze wijst naar de oudbouw aan de overkant), we wilden helemaal niet weg. *Ik* wilde helemaal niet weg.

'Als we hier langs fietsten, toen het in aanbouw was, hadden we allebei het idee dat het een betonnen bunker was. Wie wil daar nou gaan wonen, dacht ik een hele tijd, ik niet in elk geval.

Ad: 'Er werd tegenover ons gebouwd, dus je denkt, daar gaat ons uitzicht. Er stonden hele lage bedrijfsgebouwen. Dus zat er maar één ding op: naar de overkant.

'Kopen zat er voor ons niet in, dus toen er een inschrijving was, in de die kerk hier, gingen we daar heen. Dat was kort tevoren, ze waren al aan het bouwen, geloof ik. Ik kende dit plekje, dit puntje al. Dat was een speciaal plekje. Ik ging er vaak heen met vrienden en vriendinnen, met een fles wijn. Ik verbaasde me er altijd over dat er geen café stond, geen hangmat hing of iets dergelijks. En ik had een beetje vaag voorgevoel, wie weetje, dit puntje??

'Ik heb er toen wel ingebroken toen het in inbouw was, en toen ik dan binnen kwam dacht ik, nou.... Ik was buitenom gelopen en zo naar boven gelopen en dan zie je de vorm van de huizen, en dan zie je dat licht, wij waren natuurlijk die pijpenla gewend, voor en achter uitzicht, een heerlijk huis hoor, maar naar de zijkant kijken hadden we nooit meegemaakt.

Ingrid: 'We kregen pas vrij laat de uitnodiging.

Ad: 'Eigenlijk staat het huis ín het water. Het is een soort schip waar je hier zo in zit.

'We waren uitermate gehecht aan die buurt, dat dorp hier, nog steeds, dus dit was voor mij gelijk kat in 't bakkie. Nou ja, die huur dan nog hè.

Ingrid: 'Het was een hoge huur, en ik woonde daar – ze wijst weer naar de oudbouw – met heel erg veel plezier. Het leuke van dat oude huis was dat je, als je een kamertje nodig had, een kamertje kon

bouwen. Het nadeel was dat je uiteindelijk een heel onlogisch huis had, dat je de hele tijd met sleutels liep om de kinderen naar bed te brengen (op de zolderetage).

Ad: 'Ik was altijd bang dat Joris gestolen zou worden van zolder. Hij sliep boven en daar moest je buitenom (via het trappenhuis) naar toe. Iedereen kon daar eigenlijk in.

Ingrid: 'Er is daar twee keer ingebroken terwijl we het gevoel hadden dat we rustig woonden.

Ad: 'En dan die trappen, dat was een ontzettend gezeul. Een heleboel trappen, met kind en kinderwagen en boodschappen. Dat is hier wel gelukt.

Ingrid: 'Dus toen we bericht kregen dat we deze, déze!, woning kregen toegewezen, toen was het voor Ad helemaal klaar: we zouden verhuizen.

Ad: 'Ja, en dan ook dit plekje, driehoog, waardoor je nog nét contact met de straat hebt, je kan de mensen nog herkennen, want ik zit hier heel vaak. Eén van de leukste dingen als ik 's ochtends op sta, is met Joris op schoot, naar buiten kijken. Wie komt er over het bruggetje, wat gaat die eend doen, en die zwaan, en er gaat vliegtuig over. Als je op vijfhoog zit is het uitzicht echt fenomenaal, want je kijkt dan over alles heen. Maar hier hoor je nog bij de straat, bij diezelfde Wittenkade, je kunt naar de overkant roepen, naar tante Til als ze langs loopt, dat is eh, een lot uit de loterij.

'Ik heb een hekel aan het woord flat. Als mensen hier komen en zeggen, goh, leuke flat, dan voel ik dat een beetje als een belediging. Maar ja, het is inderdaad een flat, met alle praktische voordelen.

Ingrid: 'Wat het leuke is, en wat ik niet had verwacht, dat het leuk is om met veel mensen in één pand te wonen. Dat je daardoor meer mensen ziet, je meer mensen groet, dat je met meer mensen een praatje maakt, dat je Joris makkelijker boven laat spelen en hem niet over de straat hoeft te brengen.

Ad: 'Mensen maken hier allemaal weer een begin en denken 'we gaan het leuk maken hier'. Een enkele sjaggerijn zit er altijd tussen, maar het is natuurlijk ook een mooi huis, en het is leuk om hier te wonen, dus je maakt het ook leuk, met al die bekenden.

'En het gekke is, dat merk je aan tante Til, ome Gerrit, dat er toch gelijk een soort scheiding is. Je krijgt ze ook niet meer hier. Nou zijn ze ook daar nooit bij ons binnen geweest, maar je komt niet meer door het straatje. Ik had gedacht, je blijft hier wonen, dus je zwaait af en toe misschien nog naar elkaar.

Ingrid: 'Het komt ook door, als je daar woonde, dan zat je samen af te geven op

de nieuwbouw, en nu zit je er zelf. Je bent een beetje afvallige.

Ad: 'Het feest had dat bij elkaar moeten krijgen, maar dat is niet helemaal gelukt. Iedereen komt hier met plezier, om zijn hond te laten schijten, en dan zo van 'wat woon je daar mooi!'

'Ik denk, dat nemen we wel op de koop toe. Bovendien waait het hier zo hard dat het nooit stinkt.

Francisco

'We hebben niet gezien hoe die oude loodsen stonden, die waren net afgebroken. We hadden een enorme vlakte hier voor ons. De rust die we hier hadden was fantastisch. Nu, zoals het hier nu staat, is onze privacy weg. Mensen lopen aan de kade, en kunnen ons 's avonds zien zitten. We hebben nu af en toe de gordijnen dicht.

'Als we 's avonds hier zaten, en we zaten in het donker, dan hadden we hier boxen staan, daar kwam prachtige muziek uit en dan galmde het rond en had niemand last van ons. Nu kan dat niet meer want het ketst tegen de huizen en mensen horen dat. Toen er nog geen mensen woonden, ketste het ook terug en dat had een enorm effect. Klassieke muziek, bombastische muziek, dat was fantastisch als je hier alleen zat, nu kan dat absoluut niet meer. Maar desalniettemin, we willen hier blijven wonen.

'Ik heb nog een verrassing. Toen we hier alleen zaten, met fakkels aan, beetje Griek seffect, dan lagen we 's avonds hier in bad. (Francisco tilt plankier op waar een bad onder schuil gaat). Hij is nu heel vies omdat we in de winter niet in dit bad gaan, maar daar lagen we dan in. In de zomer kunnen we hier fantastisch genieten. Zo heb je dat eigenlijk niet in Amsterdam denk ik.

Hokon en Greetje

Hokon: 'Omdat we al heel lang in de buurt woonden, betekende dat we door de rangorde mochten kiezen voor welke woning we in aanmerking wilden komen. Wij stonden op nummer drie van de keuzelijst en daarom hebben we precies de woning gekregen die we wilden. We hadden van te voren gezegd, nou, als we die of die woning kunnen krijgen, dan doen we het, anders blijven we waar we zitten.

'We zaten allebei op een goedkope woning. Het feit dat we samen naar één nieuwbouwwoning zijn gegaan, betekende ook dat twee goedkope woningen vrij zijn gekomen voor andere mensen die iets minder verdienen. Dat is niet dé reden om te verhuizen, maar het is wel een bijkomende voordeel.

Greetje: 'Vorig jaar was een prachtige zomer, toen trokken die twee jongens op die boot het niet meer en zijn toen op het idee gekomen om een bad te plaatsen. Ik zat hier toen met de buurvrouw van driehoog, en ze zei: kijk nou. Wij kijken, stak er een hoofd boven de vlonder uit, glaasje wijn ernaast, echt heel grappig.

Hokon: 'Ik denk dat je nu nog merkt dat mensen elkaar toen hebben leren kennen. Al had iedereen zijn eigen mening, je had toch een gezamenlijke actie waardoor mensen elkaar leren kennen. Een deel van die mensen is verhuisd, maar er wonen er nog heel wat, en nu met die acties voor opknappen en samenvoegen van die woningen, dan merk je dat er meer onderlinge contacten zijn en dat het gemakkelijker is dan in andere blokken in het stadsdeel om een clubje te vormen. Dat heeft er toch mee te maken dat mensen daar al lang wonen. Het is oudbouw, maar je woont er wel op de het mooiste stukje van de buurt. Je hebt niet direct woningen aan de overkant van de straat staan, dus mensen blijven er langer wonen. Daardoor heb je meer contacten.

Wouter

'Ik woon hier nou zo'n 23 jaar. Ik ben hier gekomen vanuit Arnhem, toen ik van de toneelschool afkwam, in een oud benedenhuis, flink vochtig. Het moest helemaal opgeknapt worden en daar werden dan kunstenaars opgezet. Nou, daar ben ik met plezier in getrokken en flink aan het werk geweest. Toen ik hier woonde, kwam ik erachter dat mijn moeder hier achter in de Van Boetzelaarstraat geboren was, tot haar 18^e hier heeft gewoond, hier naar de kerk is geweest, naar school is gegaan, gespeeld heeft.

'Toen ik hier kwam had je dus die loodsjes aan de overkant, de bedrijven, een klein bedrijvenparkje. Ik vond dat heel mooi en ik weet wel dat er mensen zijn die dat een beetje ouwe troep vonden, maar voor mij was het prachtig. Hier boven woonden twee jongens die ik goed kende en waar ik vaak kwam, daar had je een heel mooi uitzicht, je had ruimte voor

je, dat is nu met de nieuwbouw weg. Je kijkt nu tegen woningen aan en dan heb ik nog het geluk dat ik tussen twee blokken door kan kijken, op het water waar boten langs komen. Maar het mooie uitzicht op de Westertoren is weg en dat is jammer.

'Ik heb hier 23 jaar gewoond in een buurt waar de mensen elkaar kennen, elkaar wat helpen, althans in dit blok is dat heel sterk, ze bemoeien zich met elkaar en je woont hier dus gewoon als buurtbewoner. Nu, met die nieuwbouw aan de overkant, is het net een beetje alsof het lastig is dat

je hier woont. Alsof je toch een enigszins minderwaardige bewoner bent geworden, want de buurt moet zogenaamd verbeterd worden, er moeten meer draagkrachtige mensen komen. Dat betekent eigenlijk dat je tegen ons zegt: jullie zijn niet geschikt om de buurt op te krikken, daar hebben we andere mensen voor nodig, met meer geld. En dan ga je ineens toch op een andere manier tegen je buurt aankijken, en ga je bij je zelf voelen: ze willen me hier niet hebben, of ze willen nog wel een paar van dit soort mensen hebben, voor de folklore.

‘Er komen allerlei ideeën van buitenaf dat het goed zou zijn dat er meer gezinnen zouden komen wonen. Dus toen zijn er plannen ontstaan om hier samenvoegingen te plegen. Dus van

twee van dit soort woningen er één te maken. Horizontaal, zodat je een grote oppervlakte krijgt, of verticaal. Dat is allemaal heel mooi en aardig verzonnen, maar de mensen die er nu wonen zitten daar niet op te wachten, op een enkeling na. En dan wordt er gesuggereerd dat heel veel mensen hier uit de buurt weg willen omdat de woningen te klein zijn. Nou, er zullen er best wel een paar tussen zitten, maar in dit blok, dit stuk Wittenkade, blijkt dat helemaal niet het geval te zijn. Er wonen heel veel alleenstaanden, mensen die alleen wonen, ik ben er ook zo een, die zouden hier weg moeten omdat er zo nodig gezinnen moeten komen wonen. Mag best, het is leuk om aan de overkant te zien dat er kinderen spelen, maar wat er ook aan dat verhaal vast zit, is dat de huren veel hoger worden.

‘Dan zijn ze ook nog op het onzalige idee gekomen, in de deelraad, dat als ze de woningen gaan samenvoegen en jij bent de enige die dat niet wil en overblijft, dat ze je er dan uit kunnen zetten. Daar ga je op een gegeven moment zo van balen dat je het gevoel hebt dat je met de rug tegen de muur staat. Dat je moet verdwijnen, want daar komt het gewoon op neer.

‘Dat is het leuke van dit stuk buurt, dit blok, dat er dan spontaan mensen gaan opstaan die zeggen: dat pikken we niet. Dat is dan ook gebeurd, er ontstaat een actie van een groep mensen die dat zeggen: alles goed en wel wat jullie willen maar hou rekening met ons.

‘Je hoeft maar een brief rond te sturen en je hebt gelijk een hele hoop mensen bij elkaar. Die mensen die hier al lang wonen, hele gezinnen hebben groot gebracht, mensen van wie de kinderen hier nog in de buurt wonen, die staan dan bij de gemeente op de stoep om hun standpunt duidelijk te maken. Door die kracht hebben we een eerste slag al gewonnen en is er voor dit blok in ieder geval de garantie gekomen dat er geen gedwongen uitplaatsingen zullen plaats vinden.

Charlotte en Tanimara

Charlotte: 'Ik heb op de Wittenkade 140 gewoond, beneden, donker, vochtig, heel veel schimmel.

Tanimara: 'en heel koud.

Charlotte: 'Het was toch leuk, met de burens, ik mis dat wel dat contact zoals aan de overkant, er is een duidelijk verschil. Ik klopt niet makkelijk aan bij de nieuwe burens, het is hier meer afstandelijk.

Tanimara: 'Wat ik van het huis (aan de overkant) leuk vond was dat we een grote tuin hadden, daar konden we vaker zijn. Ik ging er altijd springtouwten, en de poes plagen, dat vond ik heel leuk, of fietsen. In mijn kamer was het meeste licht en dat vond ik heel leuk.

Charlotte: 'Jij wou eigenlijk niet verhuizen

Tanimara: 'Nee, ik vond mijn kamer zo leuk.

Charlotte: 'Hier hebben we géén tuin! Ik heb wel een sleutel voor de tuin, maar ik ben de enige in ons blok die een sleutel heeft. Ik moest dat aanvragen bij Rochdale. Eerst dacht ik dat het de bedoeling was dat iedereen toegang tot de tuin zou hebben, maar blok 6 heeft geen toegang, dus ook geen nooduitgang. Blok 4 heeft wel toegang en de koopwoningen natuurlijk.

Tanimara: 'Dat is erg vervelend, want als ik in de tuin wil spelen, moet mijn moeder helemaal mee om het hek open te maken.

'Ik vind het aan deze kant wel leuker, ik kan hier meer op straat spelen, aan de overkant kan dat niet, daar komen meer auto's langs. Ik voetbal hier gewoon op straat.

Charlotte: 'Er is hier meer ruimte. [...] Ik geniet iedere dag van de lucht. Dat is echt prachtig. Zij (Tanimara) zegt soms: daar gaat ze weer, want ik zeg dat hardop: kijk eens hoe mooi, de zon gaat onder. Ik heb net van de week zwaar weer gezien, de eerste keer, dat had ik nooit gezien, niet in Amsterdam.

'En al die eenden, ik noem ze 'mijn eendjes'. Ik kijk iedere dag naar de meerkoeten, want ik ben gek op meerkoeten, ze hebben allemaal baby's op dit moment. Ik vind dit een heel mooi stuk. Ze zijn bezig met de beplanting, wel wat laat, maar het komt wel. Het is gewoon een mooi rustig stukje.

'En ik zie alles (op straat) vanaf hier. Dus ik zie jullie (tegen Tanimara). Dit is een heel bijzondere plek, want ik zag niks daar beneden (in de oude woning), niks, niemand, nou jaa mensen die voor het raam

gluurden.

'Sven van boven [buurman overkant] was hier laatst en hij zei: goh wat leuk je ziet iedereen en wat er allemaal gebeurt.

'De veiligheid van de kinderen: de burens letten op wat ze (Tanimara) deed. Tante Til was er altijd, of de mensen naast mij, An en de hele familie, of Sven. Ik vond het fijn dat iedereen haar kende en oplette op wat ze deed. Hier heb ik dat niet, dus kijk ik meer uit het raam, wat ze doet, met wie ze speelt, dat vind zij niet zo prettig. Deze week zei ze tegen me: waarom kijk je altijd uit het raam, het gaat goed hoor. Ik moet daar vreselijk aan wennen.

Tante Til

'Ik heb geen last van die woningen, ze staan genoeg van me vandaan. Ruimte zat. Die oude loodsen vond ik wel mooi als ze het maar hadden bijgehouden. Dan was het heel mooi geweest, die ouwe schuren, dat vond ik wel gezellig hoor.

'Ik woon hier nou dertig jaar ja, met die

junks en alles toen, we hebben het allemaal meegemaakt. En moet je horen, van inbrekers ben ik ook niet bang hoor. Dan geef ik meteen een klap met een stuk hout voor hun harsens. Eén keer was er een 's nachts aan de deur, en ik zeg tegen die hond, hou je bek nou. Toen leefde Gerrit nog. Ik had een eind hout, ik denk, kom maar binnen, dan krijg je meteen een knal. Maar die hond ging blaffen en toen waren ze weg.

'Ik heb de Rotterdammerbrug ook nog zien bouwen. En het uitzicht is mooi hoor, want ik heb een gat hier tussen zitten, kijk maar, ik kijk niet tegen de muur aan.

Maarten

'We wilden een iets ruimer huis en toen zijn we hier terecht gekomen. Die oude Wittenkade was niet zo'n ruime woning, maar het uitzicht op dit gebied was heel bijzonder. Er stonden oude loodsen, in zekere zin een rommeltje, maar er was toch wel groen en allemaal watervogels voor de deur. En het aardige van deze woning is dat je het gevoel hebt dat je dat weer terug krijgt. En aan de achterkant heb je hier ook water.

'Het is een lot uit de loterij, deze woning, dit is de woning van mijn leven. Ik heb wel eens gezegd, ik ga hier pas weg als mijn vrouw me hier niet meer van het trappetje af kan helpen, als ik naar de Koperen Knoop moet om verdere verzorging te krijgen. Tot die tijd krijg je me hier niet weg.

'Het is een gemeenschappelijke tuin hier, ook fantastisch, je hoeft niet zelf te schoffelen. Ik doe dat overigens wel af en toe, zo geregeld onkruid wieden, maar het hoeft niet. En je hebt uitzicht, wij kijken zo over de tuin en het grasveld, dan zie je af en toe een boot voorbij komen.

'Er staat een hek om dat terrein. Ik vond dat in het begin vreselijk. Ik vond het te hoog en teveel een echte afscherming tegen het volk buiten de blokken en de rotjongens die natuurlijk overal in de buurt wonen. Maar nu staan ze er (de hekken) en konden we er niet meer zoveel aan doen en eigenlijk is het ook wel heel prettig, daarin moet ik wel eerlijk zijn. Ik wou het veel lager hebben, maar daar kon dus niets meer aan veranderd worden en het is wel prettig met de kinderen dat je je achterdeur kunt openzetten en dat je je geen zorgen hoeft te maken dat ze de straat oversteken, in het water vallen of iets dergelijks.

'Ik blijf er wel een vreemde smaak in mijn mond aan over houden dat het in zekere zin toch een yuppenblok is midden in deze wijk. Dat is aan de ene kant aantrekkelijk, want het is een leuke buurt, je kent hier de winkeliers, het zijn niet alleen maar grote supermarkten, je kent de andere mensen die hier rondlopen, en toch is het een afgeschermd gebied.

'Ik herinner mij van de oudbouw dat er dan een vrouw schreeuwend op het balkon stond of je toch de politie wilde roepen, dat zijn vreselijke taferelen. Die heb ik hier nog niet meegemaakt. Aan de

ene kant mis je het, aan de andere kant is het heel prettig dat je ze niet hebt want het zijn geen fijne gebeurtenissen.

'Ik las een artikel van een vrouw die woonde op de Kop van Zuid in Rotterdam en op een onderzoek daarover gepromoveerd was. Die zei: dat dit soort blokken het gemiddelde van de hele wijk optrekken, dus dat het gemiddelde inkomen stijgt, de gemiddelde levensstandaard in de wijk beter wordt, klopt wel, maar de individuen met de lage inkomens die weinig kansen hebben, voor hen is het nauwelijks een verbetering. De prijzen in de winkels worden niet lager, de uitkeringen worden niet hoger en het is zeer de vraag of er in de toekomst nog zoveel aandacht zal zijn voor deze wijk.

ⁱ Bij het omzetten van de gesproken tekst ben ik zo dicht mogelijk bij de spreektaal gebleven, maar onvermijdelijk moest ik onvolledige zinnen afmaken. Ook de neiging van sommige sprekers om veel te herhalen heb ik enigszins gecorrigeerd. Dick Jansen